

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.12.2021
COM(2021) 970 final

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

o izvajanju okvirne direktive o vodah (2000/60/ES), direktive o okoljskih standardih kakovosti (2008/105/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/39/EU) in direktive o poplavah (2007/60/ES)

**Izvajanje načrtovanih programov ukrepov
Nove prednostne snovi
Predhodne ocene poplavne ogroženosti in območja z morebitno znatno poplavno ogroženostjo**

{SWD(2021) 970 final} - {SWD(2021) 971 final}

1. Uvod

S sprejetjem evropskega zelenega dogovora¹ je EU uvedla ključne ukrepe za obravnavanje sočasnih in medsebojno povezanih kriz podnebnih sprememb, tveganja za zdravje, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja v vseh okoljskih medijih. Trajnostno upravljanje kakovosti in količine vode, ki temelji na obstoječem zakonodajnem okviru ter ambicioznem izvajanju evropskega zelenega dogovora in njegovih poznejših pobud, ima ključno vlogo pri odzivanju na to krizo. Financiranje, ki je zdaj na voljo za izvajanje načrtov držav članic za okrevanje in odpornost, je dodatna podpora, ki jim pomaga pri obravnavanju obstoječih obremenitev v zvezi s kakovostjo in količino sladkih voda ter tako spodbuja tudi prehod na čisto, krožno in brezogljivo evropsko gospodarstvo v skladu z načelom „ne škoduj“.

Leta 2021 se je Evropa ponovno srečala z vplivi izrednih dogodkov, povezanih z vodo, ki so jih vplivi podnebnih sprememb še stopnjevali: dramatične poplave v povodjih reke Ren in Meuse ter vročinski valovi brez primere in gozdni požari so povzročili tragične izgube človeških življenj in več milijard eurov škode. Čeprav so bili ti dogodki le delno povezani z ustrezno vodno politiko, kažejo na pomembnost boljšega upravljanja sladkih voda, ki se dosledno izvaja dalj časa, tudi prek nacionalnih meja.

Okvirna direktiva o vodah² je glavni okvir in določa splošne cilje vodne politike v Evropi ter doseganja dobrega stanja vseh površinskih in podzemnih voda. Direktiva o okoljskih standardih kakovosti³ in direktiva o podzemni vodi⁴ dopolnjujeta okvirno direktivo o vodah za standarde za površinske vode oziroma podzemno vodo. Pri preverjanju ustreznosti zakonodaje EU o vodah⁵ leta 2019, ki je zajemalo te tri direktive in direktivo o poplavah⁶, je bilo ugotovljeno, da obstoječi zakonodajni okvir na splošno ustreza svojemu namenu, pri čemer je nekaj možnosti za izboljšave. Ugotovljeno je bilo, da bo za doseganje ciljev okvirne direktive o vodah in direktive o poplavah potrebno zadostno financiranje, hitrejše izvajanje in boljše vključevanje njunih ciljev v sektorsko zakonodajo. Nekatere pomanjkljivosti zakonodaje in možni ukrepi v zvezi s kemikalijami bodo ocenjeni v oceni učinka seznamov snovi v podzemni vodi in površinskih vodah, ki se izvaja⁷.

Namen tega poročila, ki bo dodatna kontrolna točka za napredek pri splošnem izvajanju zakonodaje in odskočna deska za oceno naslednje generacije (2022–2027) načrtov upravljanja povodij in načrtov za obvladovanje poplavne ogroženosti, je zagotoviti dodatna spoznanja.

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.

² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

³ Direktiva 2008/105/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike (UL L 348, 24.12.2008, str. 84), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/39/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 (UL L 226, 24.8.2013, str. 1).

⁴ Direktiva 2006/118/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem (UL L 372, 27.12.2006, str. 19).

⁵ https://ec.europa.eu/environment/water/fitness_check_of_the_eu_water_legislation/index_en.htm.

⁶ Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L 288, 6.11.2007, str. 27).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12662-Integrated-water-management-revised-lists-of-surface-and-groundwater-pollutants_sl.

Poročilo vključuje oceno Komisije o nedavnih obveznih poročilih držav članic v zvezi z vodo:

- napredek pri izvajanju programov ukrepov na podlagi okvirne direktive o vodah, drugi cikel (2016–2021);
- spremljanje prednostnih snovi v površinskih vodah, ki so bile leta 2013 dodane na seznam v okviru direktive o okoljskih standardih kakovosti;
- pregled in posodobitev predhodnih ocen poplavne ogroženosti iz prvega cikla direktive o poplavah (2016–2021).

2. Poročanje

Komisija je leta 2019 ocenila druge načrte upravljanja povodij (ki so morali biti predloženi do decembra 2015) na podlagi okvirne direktive o vodah⁸. Vmesna poročila o izvajanju programov ukrepov so morala biti predložena do decembra 2018. Komisija mora v skladu s členom 18 okvirne direktive o vodah Parlament in Svet obvestiti o napredku pri izvajanju programov ukrepov v treh letih od poročila o oceni načrtov upravljanja povodij. Vse države članice so poročale o vmesnem izvajanju svojih programov ukrepov.

Kar zadeva direktivo o okoljskih standardih kakovosti, to poročilo ocenjuje napredek pri izvajanju zahtev v zvezi z 12 novimi snovmi, dodanimi na seznam prednostnih snovi v površinskih vodah, o čemer je bil sklenjen dogovor leta 2013. Natančneje, Direktiva 2008/105/ES, spremenjena z Direktivo 2013/39/EU, v členu 3 (1a), točka (ii), od držav članic zahteva, da vzpostavijo in Komisiji predložijo dodatni program spremljanja in predhodni program ukrepov, ki se nanašajo na snovi, na novo uvrščene na seznam. Vse države članice so poročale o novih prednostnih snoveh.

Kar zadeva drugi cikel poročanja iz direktive o poplavah, so morale države članice v skladu s členom 14 do 22. decembra 2018 pregledati in posodobiti svoje predhodne ocene poplavne ogroženosti iz prvega cikla. Rok za poročanje Komisiji je bil 22. marec 2019. Skoraj vse države članice so poročale o posodobitvah prvih predhodnih ocen poplavne ogroženosti⁹.

3. Drugi programi ukrepov – vmesna ocena

Člen 11 okvirne direktive o vodah od držav članic zahteva, da za vsako vodno območje (VO) pripravijo program ukrepov in navedejo njegovo vsebino, ki vključuje osnovne (člen 11(3)) in dopolnilne ukrepe (člen 11(4)) ter po potrebi dodatne ukrepe (člen 11(5)).

Države članice so bile pozvane, naj poročajo o napredku pri izvajanju opredeljenih „ključnih vrst ukrepov“. Ključne vrste ukrepov so tipični ukrepi za zmanjšanje obremenitev, kot so

⁸ https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/impl_reports.htm.

⁹ Več držav članic ni poročalo v roku. Komisija je sprožila postopek za ugotavljanje kršitev zaradi poznega poročanja. Do danes nista bila končana samo dva postopka za ugotavljanje kršitev.

odstranjevanje ovir iz rek, posodobitev čistilnih naprav za odpadne vode in postopno opuščanje prednostnih snovi itn¹⁰.

V tej oceni programa ukrepov je upoštevano stanje, kot je bilo sporočeno v podatkovno zbirko WISE. Kjer je bilo mogoče, je bila opravljena ločena analiza za osnovne ukrepe v skladu s členom 11(3) okvirne direktive o vodah ter za dopolnilne in dodatne ukrepe v skladu s členom 11(4) in (5) okvirne direktive o vodah.

Neposredna primerjava podatkov v načrtih upravljanja povodij in programih ukrepov za leto 2018 pogosto ni mogoča zaradi metodoloških težav, kot so spremembe ukrepov, različna izhodiščna leta in spremembe omejitev vodnih teles. Vendar informacije, predložene za leti 2016 in 2018 ter predvidene za leto 2021, še vedno zagotavljajo kvantitativne podatke o napredku, doseženem pri izvajanju programov ukrepov. Podatki so, kolikor je mogoče, upoštevani v tem dokumentu in priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Splošno stanje

Do sredine cikla 2016–2021 so se ukrepi izvajali v vseh državah članicah, pri čemer je v nekaterih primerih prišlo do zamud. V primerjavi s programi ukrepov za leto 2015 so vse države članice poročale o ključnih vrstah ukrepov, več¹¹ pa jih je poročanje končalo in so zdaj zajeta vsa njihova vodna območja. Večina držav članic je dosegla določen napredek pri ugotavljanju vrzeli do dobrega stanja za vsako večjo obremenitev in ravni izvajanja ukrepov, potrebnih za doseganje dobrega stanja. Za tiste države članice (18), ki so sporočile podatke, ki omogočajo bolj poglobljeno analizo in primerjavo, je mogoče ugotoviti, da je bilo izpolnjenih 70–100 % ciljev za VO v treh¹² od teh držav članic, medtem ko v nadaljnjih štirih državah članicah¹³ 30–80 % kazalnikov kaže na napredek pri doseganju cilja zapolnitve vrzeli. V eni od držav članic¹⁴ so bili cilji doseženi na 16 od 25 vodnih območij. To je spodbudna izboljšava, ki bo omogočila boljšo opredelitev in prednostno razvrstitev ukrepov.

Za države članice, ki so poleg pomembnih obremenitev opredelile še druge obremenitve, so bili vzpostavljeni ukrepi za njihovo obravnavo, na splošno je bila ugotovljena vrzel do dobrega stanja in oblikovani so bili kazalniki za opredelitev ravni izvajanja, ki je potrebna za doseganje dobrega stanja.

¹⁰ Seznam ključnih vrst ukrepov vsebujejo [smernice za poročanje v skladu z okvirno direktivo o vodah iz leta 2022](#), stran 387.

¹¹ Danska, Grčija, Hrvaška in Slovenija.

¹² Estonija, Latvija, Malta.

¹³ Avstrija, Češka, Francija in Portugalska.

¹⁴ Španija.

Država članica	VO	Končani vsi ukrepi	Končani vsi načrtovani ukrepi	Končani nekateri ukrepi	Končani nekateri načrtovani ukrepi	Ni končanih ukrepov
AT	3			3		
BE	8	1		5	1	1
BG	4			1	3	
CY	1			1		
CZ	3			3		
DE	10			10		
DK	4				4	
EE	3			3		
EL	14			14		
ES	25			25		
FI	8		8			
FR	14			7	7	
HR	2			2		
HU	1		1			
IE	3			3		
IT	8		1	3	4	
LT	4				4	
LU	2			2		
LV	4				4	
MT	1			1		
NL	4			4		
PL	10				10	
PT	10			9	1	
RO	1			1		
SE	5				5	
SI	2			2		
SK	2			2		

Tabela 1: Stanje in napredek od drugih načrtov upravljanja povodij za vodna območja.

Države članice so poročale tudi o ovirah pri izvajanju svojih programov ukrepov. Kot je prikazano v tabeli 2 spodaj, so največje ovire pomanjkanje finančnih sredstev, zamude in upravljanje.

		Ovire							
Država članica	VO	Upravljanje	Zamude	Pomanjkanje finančnih sredstev	Ni mehanizma	Ni ukrepov	Stroškovna neučinkovitost	Ekstremni dogodki	Drugo
AT	3								
BE	8		3	3	2				2
BG	4		4		1	1			
CY	1								
CZ	3	3	3	3	3		3	3	
DE	10		10	4	10	9	7	4	10
DK	4		4						4
EE	3		3	3	3				
EL	14		14						
ES	25	25	25	25	25				
FI	8			8	8				
FR	14	14	14	14	14				14
HR	2		2	2	2				
HU	1	1	1	1	1	1		1	1
IE	3	3		3			3		3
IT	8	5	5	8	7	1	2	6	
LT	4								
LU	2							1	2
LV	4			4				4	
MT	1		1						
NL	4		4	4			4		4
PL	10	3	3	3	3	4	4	2	5
PT	10		8	9			8	8	
RO	1		1	1	1		1		1
SE	5				5				
SI	2			2					
SK	2		2	2			2		2

Tabela 2: Ovire za izvajanje programov ukrepov v skladu z vodnimi območji

V tabeli 3 so povzeti pričakovani trendi pri doseganju ciljev za različne obremenitve in ustrezne ključne vrste ukrepov, ki jih je vsaka država članica predvidela v vmesnem obdobju za drugo polovico cikla (2018–2021). Naraščajoči trend kaže na odmik od ciljev zakonodaje, padajoči trend pa, da se vrzel v smeri cilja zmanjšuje.

Legenda

■ Naraščajoči trend	■ Cilji, izpolnjeni v letu 2021	■ O trendu ni mogoče poročati
■ Mešani trend	■ Brez napredka/stagnira	■ Ni evidentiran
■ Padajoči trend		

		Države članice																										
Obremenitev	vrsta	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Kmetijstvo	2	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	12	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Čiščenje odpadne vode in kemikalij	1	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	15	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	16	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Odvzem vode	7	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	8	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hidromorfol oške spremembe	5	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	6	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Varstvo pitne vode	4	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	13	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Politika določanja cen vode	9	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	10	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	11	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Raziskave	14	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mestno območje*	21	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Drugo	17	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	18	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	19	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	20	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	22	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	23	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	24	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
99	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	

*Onesnaževanje z mestnih območij, prometnih poti in zgrajene infrastrukture

Tabela 3: Sporočeni pričakovani napredek pri ključnih vrstah ukrepov za obdobje 2018–2021

3.1 Boj proti onesnaževanju

Z evropskim zelenim dogovorom je v središče pozornosti stopil boj proti onesnaževanju. Cilj ničelnega onesnaževanja je bil pretvorjen v celovit akcijski načrt za ničelno onesnaževanje¹⁵ in trajnostno strategijo za kemikalije¹⁶. Strategija „od vil do vilic“¹⁷ (ki je med drugim osredotočena na zmanjšanje izgub hranil in pesticidov ter povečanje ekološkega kmetovanja) in strategija EU za zdravila¹⁸ (med drugim za zmanjšanje prisotnosti antibiotikov v okolju) bosta prav tako omogočili pospešitev zmanjševanja onesnaževanja vode.

Onesnaževanje iz kmetijstva

V skladu s poročili je kmetijstvo eden glavnih dejavnikov za nedoseganje dobrega stanja v vodnih telesih EU. V površinskih vodah in podzemni vodi lahko povzroči razpršeno onesnaževanje z nitrati in pesticidi¹⁹. Poleg razpršenega onesnaževanja je črpanje vode za kmetijstvo tudi velika obremenitev, zaradi katere ni mogoče doseči dobrega količinskega stanja teles podzemne vode.

Države članice si zlasti prizadevajo za ukrepe za zmanjšanje onesnaževanja s hranili iz kmetijstva (ključna vrsta ukrepa 2), zmanjšanje onesnaževanja s pesticidi iz kmetijstva (ključna vrsta ukrepa 3) in izvajanje kmetijskih svetovalnih storitev (ključna vrsta ukrepa 12). Iz poročil je razvidno tudi, da imajo vse države članice splošna pravila o izpustih iz kmetijstva.

Deset držav članic uporablja navedena pravila na celotnem ozemlju, druge pa različna pravila glede na vodno območje, v dveh primerih samo na območjih, občutljivih za nitrate. Kolikor so države članice poročale, je slika precej pozitivna za ključno vrsto ukrepa 2, pri čemer se vrzeli kazalnikov zapolnjujejo, kar pomeni, da so ukrepi učinkoviti pri izboljševanju stanja in zapolnjevanju vrzeli do dobrega stanja, čemur ne sledi prepoznaven trend, kar pomeni, da obremenitve niso učinkovite pri izboljševanju stanja voda in da so v teh primerih potrebna dodatna prizadevanja. Za ključni vrsti ukrepov 3 in 12 je slika mešana, saj številne države članice o teh ključnih vrstah ukrepov ne poročajo ali jih ne evidentirajo. Kjer so ključne vrste ukrepov evidentirane, je razvidno, da se večina vrzeli kazalnikov zapolnjuje, vendar znatno število držav članic ne poroča o prepoznavnem trendu, kar pomeni, da obremenitve v okviru teh ključnih vrst ukrepov niso učinkovite pri izboljševanju stanja voda in da so v teh primerih potrebna dodatna prizadevanja.

Med ukrepi držav članic v okviru programov ukrepov so tisti, ki izhajajo iz direktive o nitratih²⁰, zadnje poročilo o izvajanju²¹ navedene direktive pa vsebuje priporočila za okrepljene ukrepe na onesnaženih območjih in ukrepe v novih strateških načrtih skupne

¹⁵ https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_sl.

¹⁶ https://ec.europa.eu/environment/strategy/chemicals-strategy_sl.

¹⁷ [EUR-Lex – 52020DC0381 – SL – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381).

¹⁸ https://ec.europa.eu/health/human-use/strategy_sl.

¹⁹ [Ocena voda EEA 2018 – Evropska agencija za okolje \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eia/2018/).

²⁰ Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L 375, 31.12.1991, str. 1).

²¹ [EUR-Lex - 52021DC1000 – SL – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021DC1000).

kmetijske politike (SKP), ki jih je treba predložiti Komisiji najpozneje do 1. januarja 2022. V nedavnem poročilu Evropskega računskega sodišča je analizirano, v kolikšni meri SKP in vodna politika EU spodbujata trajnostno rabo vode v kmetijstvu²². Komisija meni, da SKP prispeva k temu cilju z različnimi instrumenti in ukrepi. Nova SKP je pomembna priložnost za povečanje ambicij in financiranje dodatnih ukrepov, ki koristijo trajnostnemu upravljanju voda v kmetijstvu z novimi okoljskimi shemami v stebru I in programom razvoja podeželja v stebru II. Nova SKP je osredotočena na devet specifičnih ciljev, opredeljenih v členu 6 predloga Komisije²³, od katerih so trije koristni za okolje²⁴. Države članice morajo pri pripravi načrtov prispevati k tem specifičnim ciljem. Poleg tega je treba prispevati k ciljem zelenega dogovora, vključno s ciljem iz strategije „od vil do vilic“ glede zmanjšanja izgub hranil za 50 % ter zmanjšanja splošne uporabe kemičnih pesticidov in njihovega tveganja za 50 %, ki so med drugim opisani v priporočilih SKP²⁵, poslanih državam članicam.

Onesnaževanje iz gospodinjstev in industrije

Poročilo kaže pozitiven trend, zlasti v zvezi z ukrepi, povezanimi z gradnjo ali nadgradnjo čistilnih naprav za odpadno vodo (ključna vrsta ukrepa 1)²⁶, postopnim opuščanjem prednostnih/prednostnih nevarnih snovi (ključna vrsta ukrepa 15) in nadgradnjami ali izboljšavami čistilnih naprav za industrijsko odpadno vodo (ključna vrsta ukrepa 16). Skoraj vse države članice imajo sistem odobritev in/ali dovoljenj za nadzor nad izpusti odpadnih voda iz točkovnih virov, kar velja tako za podzemno vodo kot za površinske vode. Vendar pa vsaj polovica držav članic še vedno dovoljuje manjše izpuste, čeprav je v nekaterih primerih potrebna registracija takšnih izpustov. Skoraj brez izjeme so države članice sprejele ukrepe za odpravo onesnaževanja površinskih voda.

Načrtovana revizija direktive o čiščenju komunalne odpadne vode²⁷ (predlog Komisije leta 2022) bi morala dodatno zmanjšati onesnaževala v evropskih površinskih in podzemnih vodah, in sicer s povečanjem količine odpadne vode, ki jo zajema direktiva, in tudi z zagotavljanjem, da se več odpadne vode očisti z napredno tehnologijo čiščenja. Novi pristop

²² Posebno poročilo št. 20/2021: Trajnostna raba vode v kmetijstvu: bolj verjetno je, da se bo s sredstvi SKP spodbujala večja kot pa učinkovitejša raba vode, september 2021;

<https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=59355>.

Komisija meni, da je SKP z različnimi mehanizmi prispevala k ciljem okvirne direktive o vodah, in sicer zlasti z navzkrižno skladnostjo, plačilom za kmetijske prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje, ter ekologizacijo, plačili upravičencem za stroške in izpad dohodka zaradi izvajanja okvirne direktive o vodah ter podporo in naložbami za razvoj podeželja.

²³ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (COM(2018)392 final).

²⁴ **SC4** – prispevanje k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, vključno z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov in povečanjem sekvenciacije ogljika, ter spodbujanje trajnostne energije; **SC5** – spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovitega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak, vključno z zmanjšanjem odvisnosti od kemikalij; **SC6** – prispevanje k zaustavitvi in spremembi trenda izgube biotske raznovrstnosti, krepitev ekosistemskih storitev ter ohranjanje habitatov in krajin.

²⁵ [Strateški načrti SKP Evropska komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_1111).

²⁶ 18 držav članic poroča, da dobro napredujejo pri odpravljanju vrzeli.

²⁷ Direktiva Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL L 135, 30.5.1991, str. 40).

iz revidirane direktive o pitni vodi²⁸, ki temelji na tveganju, bo spodbudil interakcijo med upravljavci vode in tistimi, ki so odgovorni za izvajanje okvirne direktive o vodah.

Podobno bi morala načrtovana revizija direktive o industrijskih emisijah²⁹ (predlog Komisije leta 2022) izboljšati skladnost s standardi kakovosti vode v primeru neposrednih in posrednih izpustov ter poudariti potrebo po sistemu okoljskega ravnanja za obravnavo ponovne uporabe vode in učinkovite rabe virov.

Nove prednostne snovi

Opravljen je bil ločena ocena trenutnega stanja v zvezi s spremljanjem novih snovi iz direktive o okoljskih standardih kakovosti iz leta 2013 in ukrepi v zvezi z njimi. V skladu z direktivo o okoljskih standardih kakovosti iz leta 2013 bi morale vse države članice spremljati dodatnih 12 snovi³⁰.

Večina držav članic že spremlja 12 snovi, ki so bile dodane leta 2013. Štiri države članice³¹ so poročale o kemijskem stanju vseh spremljanih snovi in o opredeljenih ključnih vrstah ukrepov za vse snovi, ki ne izpolnjujejo obveznosti. Nadaljnjih 11 držav članic je zajelo večino spremljanih snovi in opredeljenih ključnih vrst ukrepov za vse snovi, ki ne izpolnjujejo obveznosti. Kar zadeva druge države članice, so bile informacije nepopolne, saj so manjkala vodna območja in/ali snovi. Včasih so se snovi spremljale v drugem mediju, kot je opisan v direktivi o okoljskih standardih kakovosti. Pogosto niso bile zagotovljene informacije o izpeljavi za te snovi v tem mediju.

Komisija bo leta 2022 predlagala revizijo seznama snovi v površinskih vodah in podzemni vodi. V tem okviru bi bili lahko na seznam snovi, za katere je treba zmanjšati emisije v vodo ali jih postopno odpraviti, dodani nadaljnji pesticidi, farmacevtski izdelki in industrijske kemikalije.

3.2 Izboljšanje učinkovitosti rabe vode

V okviru zelenega dogovora je učinkovita raba vode zdaj trden del politične agende EU. V akcijskem načrtu EU za krožno gospodarstvo³² je poudarjena prihodnja vloga uredbe o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode³³, ki bo v okviru celostnega upravljanja voda olajšala alternativno oskrbo z vodo za namakanje. V akcijskem načrtu je tudi napovedano, da bo Komisija spodbujala učinkovito rabo vode v industrijskih postopkih (npr. z revizijo

²⁸ Direktiva (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 435, 23.12.2020, str. 1).

²⁹ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

³⁰ Snovi, dodane leta 2013: dikofol, perfluorooktansulfonska kislina in njeni derivati, kvinoksifen, dioksini in dioksinom podobne spojine, aklonifen, bifenoks, cibutrin, cipermetrin, diklorvos, heksabromociklododekani, heptaklor in heptaklor epoksid, terbutrin.

³¹ Hrvaška, Estonija, Slovaška in Švedska.

³² https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en.

³³ Uredba (EU) 2020/741 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode (UL L 177, 5.6.2020, str. 32).

direktive o industrijskih emisijah). Strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam³⁴ iz leta 2021 vsebuje poziv k zagotavljanju dostopa do sladke vode in učinkovitejše rabe vode v vseh sektorjih ter napoved, da bo Komisija prispevala k zmanjšanju rabe vode z zvišanjem zahtev za varčevanje z vodo za proizvode. Prehod na tehnologije in prakse za varčevanje z vodo je treba podpreti z ustreznimi gospodarskimi instrumenti.

Z revidirano direktivo o pitni vodi (člen 4(3)) bodo morale države članice sprejeti ukrepe za obravnavo sedanje visoke stopnje uhajanja. Pobudi „val prenove“ in „evropski Bauhaus“³⁵ sta povezani z učinkovito rabo vode v stavbnem sektorju. Poleg tega so v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030³⁶ organi držav članic pozvani, naj pregledajo dovoljenja za odvzem in zajezitev vode, da se izvedejo ekološki pretoki. Cilj je doseči dobro stanje ali potencial vseh površinskih voda in dobro stanje vseh podzemnih voda najpozneje do leta 2027.

Učinkovita raba vode je bila in je še vedno zelo pomembna prednostna naloga držav članic. Več kot polovica jih je sprejela ukrepe v prejšnjem ciklu (2010–2015) in jih bo sprejemala tudi v prihodnje. Nadaljnja skupina desetih držav članic je sprejela ukrepe v prejšnjem ciklu, vendar ne poroča o dodatnih načrtih za ukrepe v prihodnosti.

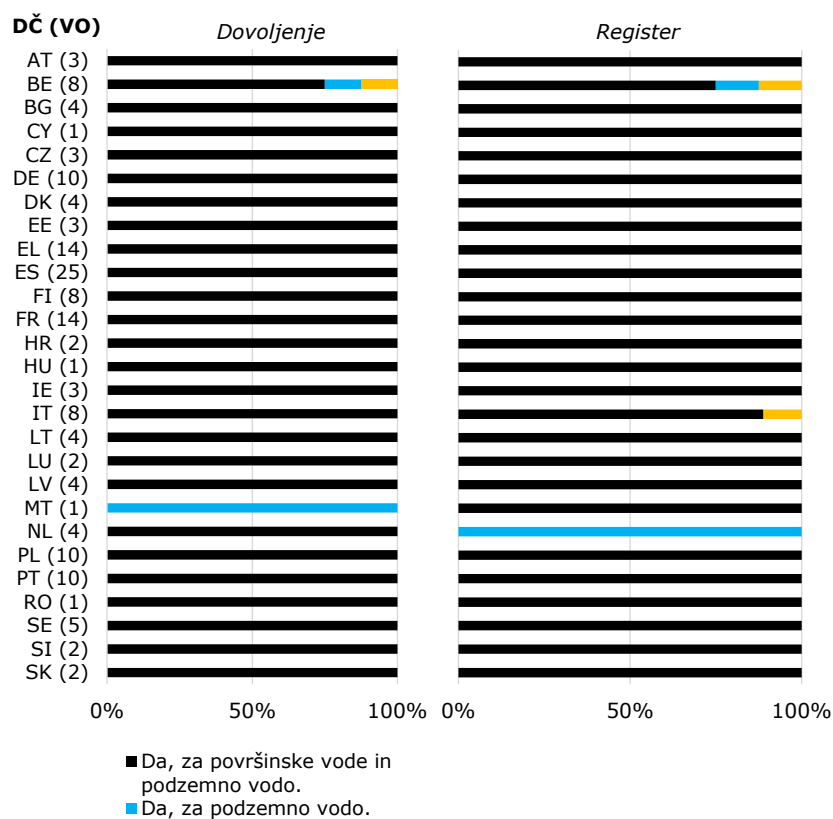
Večina držav članic je poročala, da sta glavni obremenitvi odvzem in preusmeritev pretoka. Najpomembnejši ukrepi, povezani z zmanjšanjem obremenitev in vplivov, ki izhajajo iz odvzema, so izboljšanje režima pretoka in/ali vzpostavitev minimalnega ekološkega pretoka (ključna vrsta ukrepa 7, navedena v oddelku o hidromorfologiji) ter ukrepi za obravnavanje učinkovite rabe vode, tehnični ukrepi za namakanje, industrijo, energijo in gospodinjstva (ključna vrsta ukrepa 8). O takih količinskih ukrepih je poročala skoraj polovica držav članic. Tudi v pričakovanju nove uredbe o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode je 11 držav članic ponovno uporabo vode vključilo v programe ukrepov kot ukrep za upravljanje vodnih virov.

Znaten napredek je bil dosežen pri osnovnih ukrepih, ki obravnavajo *odvzem vode*. Poročanje držav članic o odvzemu kaže, da imajo skoraj vse države članice sistem dovoljenj ali register za nadzor odvzema podzemnih in površinskih voda (glej sliko 1). Podobno ima večina držav članic sistem koncesij ter odobritev in/ali dovoljenj za nadzor zajezitve vode in/ali register zajezitev. Vendar je približno polovica poročala, da so majhni odvzemi iz nadzora izvzeti.

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0082&from=EN>.

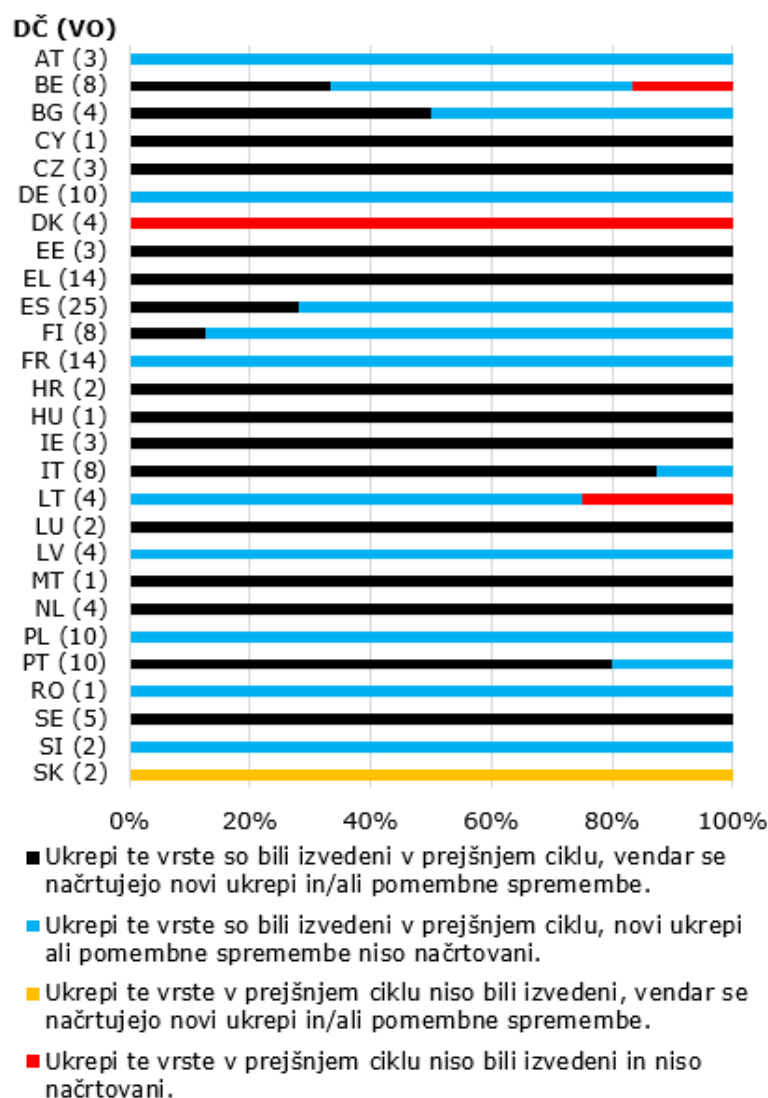
³⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1603122220757&uri=CELEX:52020DC0662>; https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_sl.

³⁶ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_sl.

Slika 1: Dovoljenje ali register za nadzor odvzemov vode

Kar zadeva izdajo dovoljenj za umetno napajanje ali bogatenje teles podzemne vode (glej sliko 2), je večina držav članic sprejela ukrepe, izvedla take ukrepe v prejšnjem ciklu ali jih načrtuje v sedanjem ciklu. To jim bo omogočilo, da se bodo bolje spopadle s pomanjkanjem vode in onesnaževanjem.

Slika 2: Dovoljenje za umetno napajanje ali bogatenje teles podzemne vode

3.3 Prilagajanje podnebnim spremembam

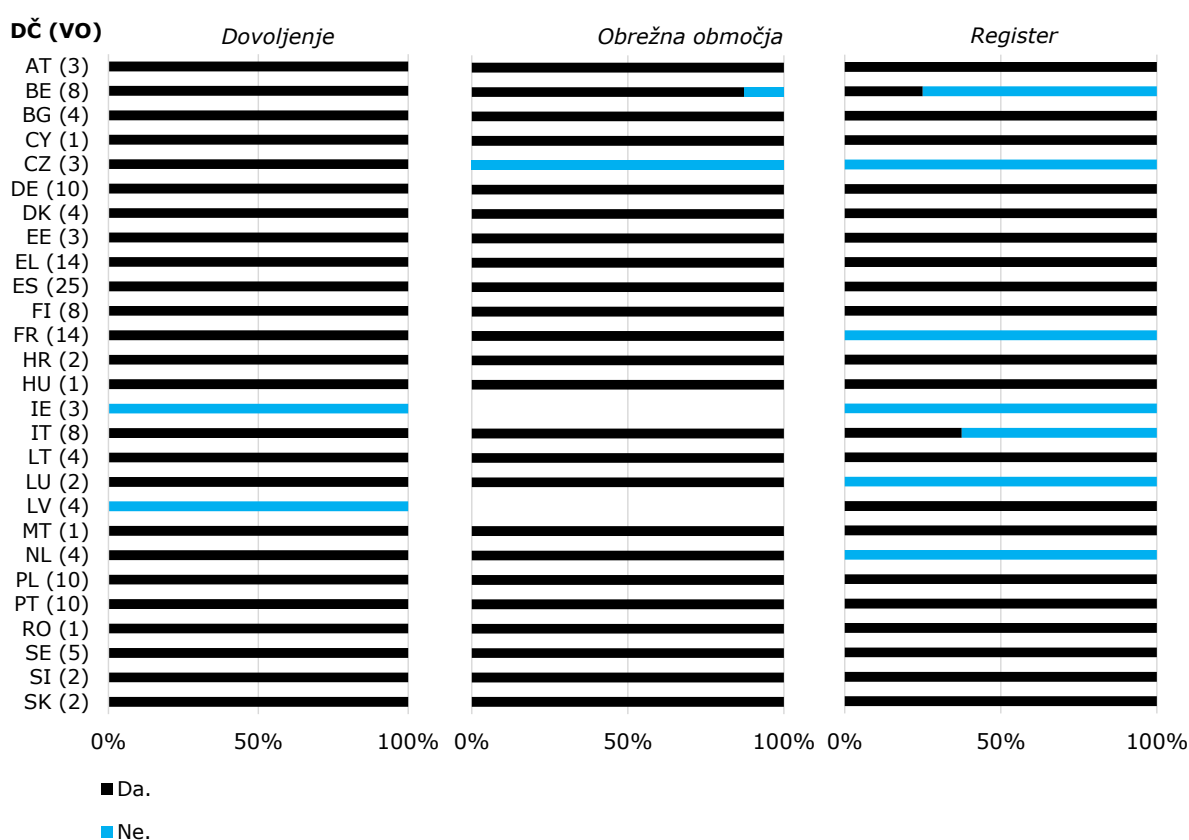
Zaradi vse večjega vpliva podnebnih sprememb se pričakuje, da se bodo obremenitve na razpoložljivost zadostne količine čiste sladke vode povečale³⁷, zato so potrebni ustrezni ukrepi za zagotovitev doseganja ciljev iz okvirne direktive o vodah. V skladu s poročili o prilagajanju podnebnim spremembam (ključna vrsta ukrepa 24) je samo šest držav članic poročalo o ukrepih za površinske vode, štiri pa so poročale o ukrepih za podzemno vodo. Večina držav članic je poročala, da so glavne obremenitve razpršeno onesnaževanje, odvzem ali preusmeritev pretoka, fizične spremembe in jezovi ter pregrade in zapornice. Druge pomembne vrste obremenitev, o katerih poročajo države članice, so točkovni viri.

³⁷ <https://www.eea.europa.eu/highlights/water-stress-is-a-major>.

3.4 Obravnavanje hidromorfoloških obremenitev

Hidromorfološke spremembe so še vedno največja posamezna vrsta obremenitve za vodna telesa. Z zelenim dogovorom, zlasti s strategijo za biotsko raznovrstnost do leta 2030 in celovito strategijo za trajnostno in pametno mobilnost³⁸, so se odprle dodatne priložnosti za obravnavanje hidromorfoloških obremenitev, kot so jezovi, ribji jezovi in spremembe gladine podzemne vode. Ambiciozen cilj iz strategije za biotsko raznovrstnost, tj. 25 000 km nereguliranih rek v Evropi, poudarja, kako pomembna je ponovna prečna in vzdolžna povezanost rek za popolno ponovno vključitev ekosistemov.

Okvirna direktiva o vodah (člen 11(3)(i)) od držav članic zahteva, da zagotovijo *nadzor hidromorfoloških razmer* v vodnih telesih, ki je lahko v obliki zahteve za predhodno dovoljenje ali registracijo. Spodaj predstavljene informacije iz poročil kažejo, katere države članice imajo sistem dovoljenj za nadzor nad fizičnimi spremembami vodnih teles.

Slika 3: Dovoljenja za nadzor nad fizičnimi spremembami vodnih teles

³⁸https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12438-Sustainable-and-Smart-Mobility-Strategy_sl.

Skoraj vse države članice imajo sisteme dovoljenj za nadzor nad fizičnimi spremembami vodnih teles. Med njimi so skoraj vsa obrežna območja. Večina držav članic ima register fizičnih sprememb.

Najpomembnejši ukrepi v zvezi s tem so izboljšanje vzdolžne kontinuitete (ključna vrsta ukrepa 5), druge hidromorfološke izboljšave, ki presegajo vzdolžno kontinuiteto (ključna vrsta ukrepa 6), izboljšanje režima pretoka in ekološkega pretoka (ključna vrsta ukrepa 7) ter ukrepi za naravno zadrževanje vode (ključna vrsta ukrepa 23).

O ukrepih za izboljšanje vzdolžne kontinuitete (ključna vrsta ukrepa 5) površinskih voda je poročalo 20 držav članic. Večina držav članic je poročala, da so jezovi, pregrade in zapornice glavne obremenitve, povezane s temi ukrepi.

Sedem držav članic³⁹ pričakuje napredek pri vzpostavljanju vzdolžne kontinuitete na podlagi ukrepov, ki naj bi se izvajali med letoma 2018 in 2021. Poleg tega sta dve državi članici⁴⁰ pričakovali, da bosta cilje do takrat dosegli.

Večina držav članic je poročala o ukrepih za izboljšanje hidromorfologije površinskih voda, ki se ne nanašajo na vzdolžno kontinuiteto (ključna vrsta ukrepa 6), štiri države članice pa o takih ukrepih za podzemno vodo. V večini primerov je namen teh ukrepov obravnavati obremenitve, povezane s fizično spremembo kanala, struge, obrežnega območja in/ali obale.

Države članice morajo najprej izpeljati cilje ekološkega pretoka (kar je predpogoj za doseg dosegla stanja v rekah) v svojih vodnih telesih, nato pa izvesti vse potrebne ukrepe za doseg teh ciljev (združenih v ključno vrsto ukrepa 7), ki vključujejo zmanjšanje odvzema ali sprostitve zadostne količine vode za spodnje dele toka med delovanjem jezov.

V drugih načrtih upravljanja povodij je zelo malo držav članic poročalo, da so bili ekološki pretoki izpeljani in izvedeni za vsa ustrezna vodna telesa. Večina jih je poročala, da je bilo delo za obravnavo te vrzeli načrtovano v tem ciklu.

Informacije, ki so bile v okviru poročanja o programu ukrepov leta 2018 sporočene naknadno, kažejo, da je sedem držav članic izvedlo cilje ekološkega pretoka v vseh ali nekaterih vodnih telesih. Stanje je podobno stanju, o katerem so države članice poročale leta 2016, kar kaže, da ni očitnega napredka. Za druge delo še poteka, vendar na podlagi sporočenih kazalnikov ni mogoče oceniti podrobnega napredka.

Kar zadeva ukrepe, izvedene za doseganje ekološkega pretoka, je 20 držav članic poročalo o ključni vrsti ukrepa 7 za površinske vode, le pet pa jih je poročalo o ključni vrsti ukrepa 7 za podzemno vodo.

³⁹ Avstrija, Madžarska, Irska, Italija, Poljska, Romunija in Švedska.

⁴⁰ Ciper in Latvija.

4. Druge predhodne ocene poplavne ogroženosti

Okvir za obvladovanje poplavne ogroženosti je zdaj trdno vzpostavljen v EU, kar potrjuje ocena Komisije, objavljena leta 2019⁴¹.

Tudi za drugi cikel izvajanja (2016–2021) je bil prvi korak v okviru direktive o poplavah priprava predhodnih ocen poplavne ogroženosti in opredelitev območij z morebitno znatno poplavno ogroženostjo do konca leta 2018. Predhodne ocene v veliki meri temeljijo na razpoložljivih informacijah o preteklih poplavah in napovedih morebitnih prihodnjih poplav.

Komisija je ocenila predhodne ocene poplavne ogroženosti držav članic v drugem ciklu⁴². Polovica je od prejšnjega cikla izboljšala zbiranje podatkov in/ali metodologije za izvedbo predhodnih ocen poplavne ogroženosti. V 12 državah članicah so bila merila za ugotavljanje večjih prihodnjih poplav posodobljena na podlagi sedanjih metodologij. Čeprav se je razprava o poplavah na mestnih območjih in dviganju morske gladine okrepila, so reke še vedno najpogosteje evidentirane (dve tretjini vseh) kot vir obsežnih poplav v EU. Za veliko večino držav članic obstajajo nekateri ali trdni dokazi, da se preučujejo posledice prihodnjih poplav za zdravje ljudi, okolje, kulturno dediščino in gospodarsko dejavnost. Zdi se, da se je pozornost, namenjena okolju in kulturni dediščini, od prvega cikla povečala, saj se je delež območij z morebitno znatno poplavno ogroženostjo, na katerih okolje in kulturna dediščina nista pomembna, zmanjšal za približno 10 odstotnih točk. Stanje v zvezi z evidentiranjem vplivov poplav je jasnejše v primerjavi s prvim ciklom, saj sta skoraj dve tretjini držav članic predložili trdne dokaze o jasni metodologiji za oceno preteklih poplav. Vendar v 60 % povodij v EU ni podatkov o višini škode zaradi poplav. Zato so možne izboljšave, saj zbiranje takih podatkov pomaga pri izračunu stroškov in koristi ter prednostnem razvrščanju ukrepov. Dolgoročni razvoj (socialno-ekonomski, infrastruktura, raba zemljišč) je bil obravnavan v večini držav članic, vendar različno strogo. Obstajajo tudi dokazi, da so vse države članice v svojih predhodnih ocenah upoštevale podnebne spremembe; to je izboljšanje v primerjavi s prvim ciklom, ko jih šest ni upoštevalo podnebnih sprememb, za nadaljnjih pet držav članic pa ni bilo jasno, ali so jih upoštevale.

5. Stroški in financiranje

Tabela 2 v oddelku 3 kaže, da sta glavni oviri za pravočasno izvajanje, o katerih so poročale države članice, pomanjkanje financiranja in zamude pri izvajanju projektov.

Čeprav se zdi poročanje držav članic o stroških in financiranju programov ukrepov na splošno neenotno, študija svetovalca vsebuje oceno⁴³, da ukrepi iz sklopa drugih načrtov upravljanja povodij zahtevajo naložbe v višini vsaj 142 milijard EUR. To pomeni, da je bila ocena skupnih stroškov prenizka, saj obstajajo znatne vrzeli v podatkih, operativni stroški in stroški vzdrževanja infrastrukture pa niso vključeni. Isti vir ocenjuje skupni znesek za načrte

⁴¹ Evropska komisija je izvedla oceno direktive o poplavah in svoje ugotovitve objavila leta 2019: https://ec.europa.eu/environment/water/fitness_check_of_the_eu_water_legislation/index_en.htm.

⁴² Za prvi cikel (2010–2015) glej https://ec.europa.eu/environment/water/flood_risk/overview.htm.

⁴³ Woods & ACTeon (2021), Economic data related to the implementation of the WFD and the FD and the financing of measures (Ekonomski podatki v zvezi z izvajanjem okvirne direktive o vodah in direktive o poplavah ter financiranjem ukrepov), prihodnje poročilo v imenu GD za okolje.

za obvladovanje poplavne ogroženosti na 14 milijard EUR, kar je najverjetneje prav tako prenizka ocena. Države članice uporabljajo različne vire financiranja, zlasti tarife za vodo in sanitarne storitve, sredstva EU in nacionalna javna sredstva ter v manjši meri pristojbine za odvzem in onesnaževanje. Na splošno manj uporabljajo zasebne naložbe (prispevke) in inovativnejše oblike financiranja, kot so sheme plačil za ekosistemske storitve.

V zvezi s finančno zmogljivostjo vodnega sektorja je bilo v navedeni študiji ugotovljeno, da ima približno polovica držav članic več kot 90-odstotno stopnjo povračila finančnih stroškov OECD⁴⁴ je poročala, da v EU kot celoti uporabniki plačujejo približno 70 % finančnih stroškov zagotavljanja storitev za rabo vode (prek tarif za vodo), javni sektor pa financira preostalih 30 %. V poročilih so omenjene velike razlike tako med državami članicami kot med obsežnimi sektorji gospodinjstva, kmetijstvo in industrija.

Poleg tega se zdi povračilo okoljskih stroškov in stroškov virov manj uspešno. Evropsko računsko sodišče v nedavnem poročilu⁴⁵ opozarja na izzive, povezane s stroški onesnaževanja. Ugotavlja zlasti, da je zaradi onesnaževanja iz razpršenih virov povečanje stroškov storitev za rabo vode težko pokriti. Širša in boljša uporaba načela „onesnaževalec plača“ bi onesnaževalcem zagotovila več spodbud za zmanjšanje onesnaževanja in njegovo preprečevanje, tudi z lastnimi okoljskimi naložbami. Glede na veliko število vodnih teles, ki niso v dobrem količinskem stanju⁴⁶, se zdi, da možnosti, da bi cene vode bolje izražale dejansko pomanjkanje vode, niso v celoti upoštevane, potrebne pa so tudi trajne naložbe v učinkovito rabo vode. Ta prizadevanja za spodbude in učinkovitost prispevajo k določitvi obsega kapitalskih naložb, potrebnih za učinkovito trajnostno upravljanje vse redkejših vodnih virov.

6. Sklepne ugotovitve

Večina držav članic je dosegla določen napredek pri ugotavljanju vrzeli do dobrega stanja za vsako pomembno obremenitev in ravni izvajanja ukrepov, potrebnih za doseganje dobrega stanja vodnih teles. To je spodbudna izboljšava, ki bo omogočila boljše opredelitev in prednostno razvrstitev ukrepov. Pri izvajanju ukrepov je bilo mogoče ugotoviti znaten napredek, zlasti v zvezi z bojem proti onesnaževanju ter odvzemu in učinkovito rabo vode. Pozitivno je, da države članice sprejemajo ukrepe za zmanjšanje vrzeli. Vendar je jasno, da je razdalja, ki jo je treba prepotovati do popolne skladnosti s cilji okvirne direktive o vodah, še vedno precejšnja. V zvezi s tem države članice poročajo, da se pri hitrem izvajanju ukrepov srečujejo s številnimi ovirami, predvsem s pomanjkanjem ustreznega financiranja.

Zaradi sedanjih in prihodnjih vplivov podnebnih sprememb je izziv upravljanja količine vode po vsej Evropi vedno bolj pereč, kar vpliva na doseganje ciljev zakonodaje o vodah. Z direktivo o poplavah ima EU pravni okvir, ki ustreza svojemu namenu. Zmanjšanje poplavne ogroženosti, kjer in kadar je to najbolj pomembno, pa je vprašanje natančnega in doslednega izvajanja, ki zahteva dolgotrajno stalno pozornost in čezmejno sodelovanje. Dramatični

⁴⁴ OECD, Financing Water Supply, Sanitation and Flood Protection (Financiranje oskrbe z vodo, sanitarnih storitev in zaščite pred poplavami), 2020.

⁴⁵ Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 12/2021 – „Načelo ‚onesnaževalec plača‘: nedosledna uporaba v različnih okoljskih politikah in ukrepih EU“, julij 2021.

⁴⁶ Peto poročilo o izvajanju okvirne direktive o vodah in direktive o poplavah, COM(2019) 95 final.

dogodki poleti 2021 v Evropi kažejo, da je treba še veliko storiti za učinkovito zmanjšanje poplavne ogroženosti.

Podobno je nujno obravnavati problem premajhne količine vode. Netrajnostne vzorce rabe vode v Evropi stopnjujejo podnebne spremembe, ki povzročajo višje stopnje izhlapevanja in daljša obdobja skrajnih suš, ti pa povečujejo že obstoječe pomanjkanje vode v vse večjih delih Evrope. V odziv na svetovne izzive, povezane s podnebjem, zdravjem, biotsko raznovrstnostjo in onesnaževanjem, mora biti vključena večplastna agenda za odpornost v zvezi z vodo.

Z evropskim zelenim dogovorom se je pojavila agenda za odpornost v zvezi z vodo s poudarkom na učinkoviti rabi vode v različnih pregledih zakonodajnih aktov in horizontalnih strategijah, kot sta akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo in strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam. Napredek je bil pri tem vprašanju dosežen tudi na sektorski ravni, na primer na področju kmetijstva, energetike in prometa; bistveno je, da se ta še poveča.

Določanje cen vode je učinkovito orodje za izboljšanje učinkovite rabe vode, ki prispeva k učinkovitejšemu in bolj trajnostnemu upravljanju povpraševanja po vodi. Zahteva skrbno načrtovanje, da bi se upoštevale lokalne razmere in socialna vprašanja (kot je dostop ranljivih gospodinjstev do cenovno dostopne in visokokakovostne pitne vode, kot jo spodbuja revidirana direktiva o pitni vodi). Poleg tega je najbolj učinkovito, če je usklajeno z ukrepi politike za zmanjšanje onesnaževanja ter podporo inovacijam in naložbam v učinkovito rabo vode.

Naložbe v vodo koristijo vsem – vodi in biotski raznovrstnosti/naravi na splošno, hkrati pa spodbujajo okrevanje in ustvarjanje delovnih mest. Zato bi bilo treba v celoti izkoristiti sredstva, ki so državam članicam na voljo v okviru programa INVEST EU in večletnega finančnega okvira. Na podlagi uredbe o taksonomiji⁴⁷ za trajnostne naložbe lahko ta sredstva spodbujajo sistemsko preobrazbo in pomagajo mobilizirati prizadevanja iz nacionalnih in zasebnih virov. Program Obzorje Evropa zagotavlja dodatne priložnosti za naložbe v raziskave in inovacije EU na področju voda ter boljše povezovanje izvajanja s potrebami družbe in državljanov⁴⁸.

Evropa je dosegla prelomnico pri upravljanju voda, ključni naslednji načrti upravljanja povodij in načrti za obvladovanje poplavne ogroženosti pa naj bi bili predloženi spomladi 2022. Do leta 2027, ko se izteče večina možnosti za izvzetje iz obveznosti iz okvirne direktive o vodah, ni več veliko časa, vodna telesa pa morajo biti v dobrem stanju.

Ker večina vodnih teles EU še vedno ni v dobrem stanju, je nujno potrebno dodatno pospešiti ukrepe držav članic. Pri sprejemanju potrebnih ukrepov je evropski zeleni dogovor

⁴⁷ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

⁴⁸ Vključno z novo generacijo ciljno usmerjenih in ambicioznejših partnerstev (Evropsko partnerstvo varnost voda za naš planet (Water4All)); partnerstvo za podnebno nevtraln, trajnostno in produktivno modro gospodarstvo ter raziskovalne in inovacijske misije („Oceani in vode“, „Prilagajanje podnebnim spremembam“ in „Zdrava tla“).

edinstvena priložnost, ki bi jo morale države članice in deležniki izkoristiti, da bi zagotovili prihodnost z odpornimi vodami.